خبر

پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب در پی درگذشت نویسنده متعهد، آقای رضا امیرخانی

حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی‌خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب در پیامی درگذشت نویسنده متعهد و خوش‌قریحه، آقای «رضا امیرخانی» را تسلیت گفتند. متن پیام رهبر معظم انقلاب به این شرح است: بسم الله الرحمن الرحیم، خبر تأسف‌انگیز وفات جناب آقای رضا امیرخانی واصل شد. این نویسنده متعهد و خوش‌قریحه با تحقیق عمیق و خلاقیت ادبی، آثاری ماندگار به‌جا گذاشته است. اینجانب فقدان آن مرحوم را به خانواده محترم، بستگان و دوستداران وی به‌خصوص برادر عزیز جناب آقای چینی‌فروشان تسلیت گفته و رحمت واسعه و مغفرت الهی را برای او مسئلت می‌کنم. سیدمجتبی حسینی‌خامنه‌ای

یادداشت

خطر ژئوپلیتیکی، بیخ گوش ایران

علی ودایع: وضعیت ژئوپلیتیکی در شمال غربی ایران در آستانه تغییرات سخت قرار گرفته است. ایروان در میان واگرایی شدید از مدار شرق به سمت غرب، فرصتی ویژه را در اختیار غرب قرار داده است. «نیکول پاشینیان»، نخست‌وزیر ارمنستان، در آستانه خروج نهایی و پس از تعلیق مشارکت در پیمان امنیت جمعی، اعلام کرده است مرزبانان روس باید از منطقه خارج شوند. اقدام ایروان ظاهرا با هدف واگذاری امنیت مرزها به نیروهای بومی ارمنستان انجام می‌شود. هم‌زمان کریدور زنگزور با نام جدید مسیر «تریپ» TRIPP به شکل ویژه در حال احداث است. معادلات امنیتی و ترانزیتی قفقاز جنوبی شباهت زیادی به وضعیت اوکراین ۲۰۱۴ پیدا کرده است؛ جایی که واگرایی امنیتی از مسکو، بستر را برای ورود ساختارهای غربی به مرزهای پیرامونی روسیه فراهم و منطقه را به خط گسل تقابل قدرت‌های بزرگ تبدیل کرد.

دستکاری ژئوپلیتیکی

آنچه تا دیروز با عنوان «کریدور زنگزور» در چارچوب مطالبات ارضی و ترانزیتی محور باکو-آنکارا شناخته می‌شد، اکنون با مهندسی واشینگتن و توافق آگوست ۲۰۲۵ میان ایروان، باکو و کاخ سفید، در قالب «مسیر ترامپ برای صلح و رفاه بین‌المللی» TRIPP پوست انداخته و وارد فاز اجرائی شده است. در ادبیات روابط بین‌الملل، تغییر نام یک پروژه ژئوپلیتیکی هرگز یک اقدام ویرایشی ساده نیست، بلکه نشانه تغییر مالکیت، بازتعریف موازنه قوا و جابه‌جایی خطوط قرمز امنیتی است. آنچه این تحول را برای امنیت ملی ایران به یک وضعیت هشدارآمیز تبدیل می‌کند، نه صرفا ساخت ۴۲.۵ کیلومتر جاده و ریل در استان سیونیک، بلکه پازل امنیتی هم‌زمانی است که با خروج گام‌به‌گام مرزبانان روسیه از خاک ارمنستان در حال تکمیل‌شدن است. واقعیت میدان آن است که ترکیب سهام‌داری پروژه تریپ با سهم ۷۴درصدی آمریکا و ۲۶درصدی ارمنستان، ماهیت این گذرگاه را از یک مسیر ترانزیتی منطقه‌ای به یک دالان راهبردی تحت مدیریت مستقیم غرب تغییر داده است. واشینگتن در حالی مدیریت زیرساخت‌های حیاتی، خطوط انتقال انرژی و کابل‌های دیجیتال را در باریکه جنوبی ارمنستان به دست می‌گیرد که هدف اعلام‌شده آن، ایجاد مسیر جایگزین برای کاهش وابستگی جهان به گلوگاه‌هایی نظیر تنگه هرمز و خاک ایران و روسیه است؛ آن هم در شرایطی که فشار دریایی در جنوب هم‌زمان با تلاش برای بستن شریان‌های ترانزیتی در شمال دنبال می‌شود. به بیان روشن‌تر، کریدور تریپ حلقه‌ای برای تنگ‌ترکردن حلقه محاصره ترانزیتی و ژئوپلیتیکی علیه تهران و مسکو در قفقاز جنوبی است. در این میان، محور باکو-آنکارا برنده بی‌هزینه این معادله است؛ چراکه ترکیه و جمهوری آذربایجان بدون پرداخت هزینه تقابل مستقیم با تهران و مسکو، از طریق دالان تحت مدیریت آمریکا به آرزوی دیرینه اتصال زمینی و تقویت کریدور میانی دست می‌یابند.

حذف چتر امنیتی کرملین

اما این پروژه بدون پاک‌سازی چتر امنیتی مسکو از مرزهای ارمنستان امکان تحقق نداشت. نگاهی به جدول زمانی عقب‌نشینی روسیه از خروج نیروهای مرزبانی از فرودگاه زوارتنوتس در آگوست ۲۰۲۴، توقف حضور در گذرگاه مرزی آگاراک در مرز ایران در اوایل ۲۰۲۵ و سرانجام اعلام رسمی نیکول پاشینیان در نوامبر ۲۰۲۶ مبنی بر پایان کامل حضور چنددهه‌ای مرزبانان روس نشان می‌دهد ایروان برای جلب اعتماد سرمایه‌گذاران آمریکایی و هم‌گرایی با غرب، عملا سپر امنیتی پیشین خود را برچیده است. این جابه‌جایی برای ایران دو پیامد مستقیم و خطرناک دارد. نخست آنکه خروج مرزبانان فدرال روسیه با تجهیزات و توان بازدارندگی راهبردی، خلأ قدرتی در مرز ۴۴کیلومتری ایران و ارمنستان ایجاد می‌کند که نیروهای محلی ارمنستان به‌تنهایی قادر به پرکردن آن نیستند. این وضعیت، ریسک نفوذ شبکه‌های اطلاعاتی، قاچاق و بی‌ثباتی مرزی در شمال غرب کشور را بالا می‌برد. دوم و مهم‌تر آنکه این خلأ نه با اقتدار بومی ارمنستان، بلکه با حضور ناظران اتحادیه اروپا و پیمانکاران فنی و امنیتی آمریکا در پوشش پروژه تریپ پر می‌شود. به این ترتیب، مرز نوردوز که تا دیروز از طریق یک «حائل روسی» مدیریت می‌شد، اکنون با نظارت مستقیم و سامانه‌های مراقبتی و شنود پیمانکاران امنیتی-اطلاعاتی آمریکا و ناظران اروپایی همسایه خواهد شد. در این میان، واکنش تند و هشدار تلویحی ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه، مبنی بر اینکه «نادیده‌گرفتن منافع ایران و روسیه و ایجاد شکاف‌های جدید، کریدور ترامپ را به شکست قطعی می‌کشاند»، صرفا یک رجزخوانی دیپلماتیک نیست. مسکو به‌خوبی می‌داند با دورزدن توافق سه‌جانبه ۲۰۲۰، از نظارت بر این مسیر حذف شده است. در عین حال اهرم‌های حقوقی، اقتصادی و زیرساختی قدرتمندی در دست دارد. مدیریت شبکه راه‌آهن ارمنستان همچنان در اختیار شرکت «راه‌آهن قفقاز جنوبی» زیرمجموعه راه‌آهن دولتی روسیه است. مقامات آمریکایی نیز اذعان دارند بدون همراهی یا دست‌کم سکوت مسکو، اتصال ریلی این پروژه عملا قفل خواهد شد. علاوه بر این، روسیه از اهرم‌هایی چون تأمین گاز و سوخت هسته‌ای نیروگاه متسامور، وابستگی به بازار اوراسیا و پرسش‌های پیش‌رو درباره آینده پایگاه نظامی گیومری برخوردار است.

یادداشت کامل را در سایت شرق بخوانید

«شرق» گزارش می‌دهد: پروژه فشار ژئوپلیتیکی علیه ایران وارد مرحله تازه‌ای شده است؟

مرزهای غربی در گروی تصمیمات بغداد

مالک مصدق: پس از ماه‌ها کش‌وقوس، فرازوفرود و بازوبسته‌شدن مسیرهای مرزی ایران و عراق در استان‌های جنوبی، اکنون نشانه‌هایی از انتقال دامنه محدودیت‌ها و مناقشات به مرزهای غربی کشور، به‌ویژه استان کرمانشاه، مشاهده می‌شود؛ اگرچه این تحولات در ظاهر، ذیل اختلافات بغداد و اقلیم کردستان بر سر مدیریت گذرگاه‌ها، منابع نفتی و درآمدهای گمرکی قابل توضیح است، از منظر منافع ژئوپلیتیکی ایران نمی‌توان نسبت به پیامدهای آن بی‌تفاوت بود. نکته مهم آن است که این محدودیت‌ها به مرزهای غربی و جنوب غربی ایران و گذرگاه‌های مشترک با عراق محدود نمی‌شود؛ در هفته‌ها و ماه‌های گذشته، مرزهای شرقی کشور و به‌ویژه گذرگاه‌های مشترک با پاکستان نیز با محدودیت‌ها، تنش‌ها و فشارهایی مواجه بوده‌اند. هم‌زمانی این تحولات در دو سوی جغرافیای ایران، این پرسش را مطرح می‌کند که آیا با مجموعه‌ای از مناقشات مستقل و موردی روبه‌رو هستیم یا باید آنها را در چارچوب معادله‌ای بزرگ‌تر و سیاستی فراگیرتر برای محدودسازی ارتباطات اقتصادی و تجاری ایران با محیط پیرامونی‌اش تحلیل کرد؟

دولت علی الزیدی با تأکید بر اعمال اقتدار دولت مرکزی در سراسر عراق، به‌دنبال تغییر ساختار مدیریت منابع و گذرگاه‌های مرزی است؛ سیاستی که در کنار حمایت آشکار دونالد ترامپ از بغداد و فشارهای گزارش‌شده واشینگتن برای محدودسازی مبادلات مرزی ایران، پرسش‌های جدی درباره آینده مناسبات اقتصادی و امنیتی تهران و بغداد ایجاد می‌کند. در سوی شرقی نیز تحولات مرزهای ایران و پاکستان نشان می‌دهد مسئله صرفا به مواضع یک دولت همسایه یا اختلافات دوجانبه محدود نیست. از این منظر، می‌توان احتمال شکل‌گیری نوعی فشار ژئوپلیتیکی هماهنگ یا هم‌جهت را بررسی کرد که هدف نهایی آن، محدودکردن دسترسی ایران به مسیرهای زمینی تجارت، ترانزیت و مبادله با همسایگان و قراردادن کشور در وضعیتی از انزوای اقتصادی منطقه‌ای است؛ وضعیتی که می‌توان از آن با عنوان «حصر ژئوپلیتیکی ایران» یاد کرد.

البته اقتضائات جغرافیایی، پیوندهای تاریخی، اجتماعی و اقتصادی ایران با کشورهای همسایه و جبر ناشی از همسایگی، امکان گسست کامل مناسبات تهران با بغداد، اسلام‌آباد و سایر همسایگان را بسیار محدود می‌کند. بااین‌حال، به نظر می‌رسد معادلات پیرامونی ایران در حال ورود به مرحله‌ای حساس‌تر است. اگر تمرکزگرایی بغداد به محدودسازی مسیرهای تجاری، تغییر ترتیبات مرزی و تضعیف ظرفیت‌های اقتصادی مناطق هم‌جوار ایران منجر شود و هم‌زمان محدودیت‌ها در مرزهای شرقی نیز تداوم یابد، فاصله سیاسی و اقتصادی ایران با محیط پیرامونی می‌تواند به‌تدریج به یک گسل راهبردی تبدیل شود. مسئله صرفا بسته‌شدن یک یا دو گذرگاه نیست؛ موضوع اصلی، احتمال شکل‌گیری الگویی از حکمرانی و کنترل مرزی است که ممکن است هزینه‌های آن، فراتر از اختلافات داخلی کشورهای همسایه، به اقتصاد و امنیت ملی ایران منتقل شود. به بیان دیگر، آنچه باید مورد توجه قرار گیرد، احتمال تبدیل فشارهای پراکنده مرزی به یک سیاست فراگیر برای طرد اقتصادی و تجاری ایران از شبکه مبادلات منطقه‌ای است.

کرمانشاه؛ نخستین نشانه‌های انتقال بحران به مرزهای غربی

گزارش‌های منتشرشده در پنجم آذرماه ۱۴۰۵ از توقف فعالیت برخی گذرگاه‌های مرزی استان کرمانشاه حکایت دارد. این اتفاق بار دیگر آسیب‌پذیری تجارت مرزی ایران در برابر تصمیمات سیاسی و اداری طرف عراقی را آشکار کرده است. براساس گزارش منتشرشده از سوی خبرگزاری مهر، مرزهای شوشمی در شهرستان پاوه و شیخ‌صله در شهرستان ثلاث‌باباجانی عصر پنجشنبه گذشته از سوی طرف عراقی بسته شدند. انتشار این خبر در شرایطی صورت گرفت که اختلافات دولت مرکزی عراق و اقلیم کردستان بر سر مدیریت گذرگاه‌های مرزی به یکی از مهم‌ترین محورهای مناقشه سیاسی در این کشور تبدیل شده است. بااین‌حال، بررسی جزئیات اطلاع‌رسانی مسئولان ایرانی نشان می‌دهد وضعیت همه گذرگاه‌ها یکسان نبوده است. داریوش صادقی، ناظر گمرکات استان کرمانشاه، از توقف موقت فعالیت مرز شیخ‌صله به تصمیم اقلیم کردستان عراق خبر داد و اعلام کرد حدود ۳۰۰ کامیون حامل کالا و محصولات ساختمانی پشت این مرز متوقف شده‌اند. به گفته او، برای جلوگیری از استمرار اختلال در صادرات، هماهنگی‌های لازم برای انتقال محموله‌ها به سایر مبادی تجاری استان انجام شده است.

نکته مهم در اظهارات مسئول گمرکات کرمانشاه آن است که تعطیلی شیخ‌صله به معنای توقف تمام فعالیت‌های این گذرگاه نیست. او تأکید کرده کولبری و رویه‌های ترانزیتی همچنان فعال بوده و کارکنان گمرک نیز در محل حضور دارند. بنابراین، آنچه در این مقطع اتفاق افتاده، توقف بخشی از فعالیت‌های تجاری مرز است و نباید آن را بدون تفکیک رویه‌ها به معنای تعطیلی مطلق تمام مبادلات مرزی دانست.

از سوی دیگر، درباره مرز شوشمی نیز روایت‌های منتشرشده یکسان نیست. خبرگزاری مهر از بسته‌شدن این گذرگاه خبر داده، اما ناظر گمرکات استان کرمانشاه اعلام کرده است تا زمان اظهارنظر او، ابلاغ رسمی و قابل استنادی از سوی اقلیم کردستان برای تعطیلی شوشمی دریافت نشده و نمی‌توان توقف فعالیت آن را تأیید کرد. همچنین در گزارش ایرنا، معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار کرمانشاه از ادامه تردد و تعاملات تجاری در مرزهای خسروی، پرویزخان و شوشمی سخن گفته است. این تفاوت روایت‌ها نشان می‌دهد برای ارزیابی دقیق شرایط، باید میان خبرهای اولیه، تصمیمات رسمی و وضعیت واقعی فعالیت هر گذرگاه تفکیک قائل شد. در همین چارچوب، صادقی اعلام کرده است در زمان ارائه گزارش، مرز سومار از سوی حوزه حکومت مرکزی عراق و مرز شیخ‌صله از سوی اقلیم کردستان عراق بسته شده‌اند و سایر مبادی تجاری استان فعال هستند. این تفکیک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا نشان می‌دهد مسئله مرزهای کرمانشاه صرفا با یک تصمیم واحد و یک مرجع مشخص روبه‌رو نیست، بلکه دو سطح از تصمیم‌گیری در طرف عراقی، یعنی دولت مرکزی و مدیریت اقلیم، بر وضعیت گذرگاه‌ها اثر می‌گذارند. با وجود این، حتی محدودشدن فعالیت دو گذرگاه نیز برای استانی که بخش مهمی از ظرفیت اقتصادی آن بر تجارت مرزی استوار است، اتفاق کوچکی محسوب نمی‌شود. توقف صدها کامیون، تغییر مسیر محموله‌ها، افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل، احتمال تأخیر در تحویل کالا و برهم‌خوردن برنامه‌ریزی صادرکنندگان، فقط بخشی از پیامدهای مستقیم چنین تصمیماتی است. در اقتصادی که صادرکننده برای رقابت با سایر عرضه‌کنندگان منطقه‌ای به زمان، هزینه و قابلیت پیش‌بینی مسیرهای تجاری وابسته است، بی‌ثباتی در گذرگاه‌های مرزی می‌تواند به عاملی برای کاهش مزیت رقابتی تبدیل شود. اهمیت موضوع زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم استان کرمانشاه بیش از ۳۷۱ کیلومتر مرز مشترک با عراق دارد و در امتداد این مرز، دو مرز رسمی و پنج بازارچه مرزی فعال تعریف شده است. براساس اطلاعات منتشرشده، سالانه نزدیک به سه میلیارد دلار کالا از مرزهای این استان به خارج از کشور صادر می‌شود. بنابراین، هرگونه اختلال در این شبکه نه‌تنها یک مسئله محلی، بلکه موضوعی مرتبط با تجارت خارجی و ظرفیت‌های اقتصادی غرب کشور است. مرزهای پرویزخان و خسروی نیز در این میان جایگاهی راهبردی دارند. پرویزخان یکی از قطب‌های اقتصادی غرب کشور محسوب می‌شود و بخش مهمی از صادرات کالاهای غیرنفتی ایران به مناطق کردنشین عراق از طریق آن صورت می‌گیرد. کالاهای ایرانی از این مسیر به مناطقی مانند کلار، سلیمانیه، موصل، خانقین و کرکوک ارسال می‌شوند. مرز خسروی نیز با برخورداری از پایانه زمینی بین‌المللی بزرگ، علاوه بر اهمیت تجاری، از ظرفیت‌های مهم تردد مسافری برخوردار است. در نتیجه، مسئله اصلی صرفا تعداد کامیون‌های متوقف‌شده پشت شیخ‌صله نیست؛ مسئله، امنیت و پایداری یک شبکه اقتصادی است که در صورت تکرار تصمیمات ناگهانی، ممکن است به‌تدریج با افزایش هزینه، کاهش اعتماد فعالان اقتصادی و انتقال بخشی از مبادلات به مسیرهای رقیب مواجه شود.

پروژه تمرکز قدرت در بغداد؛ از نفت و گمرک تا کنترل گذرگاه‌های مرزی

برای فهم آنچه در مرزهای غربی ایران در حال وقوع است، باید تحولات کرمانشاه را در چارچوب مناقشه گسترده‌تر بغداد و اربیل بررسی کرد. علی الزیدی، نخست‌وزیر عراق، از زمان آغاز به کار دولت خود، سیاستی را دنبال کرده که محور اصلی آن بازگرداندن کنترل منابع نفتی، درآمدهای عمومی، گذرگاه‌های مرزی و ابزارهای نظامی به ساختار دولت مرکزی است. این رویکرد در ظاهر با هدف مبارزه با فساد، مقابله با قاچاق و یکپارچه‌سازی حاکمیت اقتصادی عراق تعریف می‌شود، اما نحوه اجرای آن، پرسش‌هایی درباره حدود اختیارات اقلیم کردستان و پیامدهای منطقه‌ای این سیاست ایجاد کرده است.

الزیدی در اظهارات خود صراحتا اعلام کرده در پرونده قاچاق نفت و گذرگاه‌های مرزی عقب‌نشینی نخواهد کرد. او تأکید کرده است تصمیمات دولت فدرال باید اجرا شوند و ارتش عراق نیز با حضور همه مؤلفه‌های این کشور در مرزها مستقر خواهد شد، نه در داخل شهرها. این موضع‌گیری نشان می‌دهد دولت بغداد قصد دارد مدیریت مرزهای بین‌المللی را بیش از گذشته در اختیار ساختار فدرال قرار دهد. در نگاه نخست، یکپارچه‌سازی نظام گمرکی و مقابله با قاچاق، اقداماتی در چارچوب وظایف طبیعی هر دولت مرکزی محسوب می‌شوند. هیچ کشوری نمی‌تواند نسبت به شفافیت درآمدهای گمرکی، کنترل قاچاق و نظارت بر صادرات منابع طبیعی خود بی‌تفاوت باشد. بااین‌حال، مسئله اصلی در عراق، چگونگی اجرای این سیاست‌ها و نسبت آنها با ساختار فدرال تعریف‌شده در قانون اساسی است. اختلاف بغداد و اربیل بر سر نفت، درآمدهای عمومی، بودجه و گذرگاه‌های مرزی، سابقه‌ای طولانی دارد. دولت مرکزی معتقد است فروش نفت باید از طریق شرکت دولتی بازاریابی نفت عراق، موسوم به سومو، انجام شود و درآمدهای حاصل از آن به خزانه عمومی بازگردد. در مقابل، اقلیم کردستان بر اختیارات قانونی و حقوق خود در اداره منابع و مناسبات اقتصادی منطقه تأکید دارد. حیدر العبودی، سخنگوی دولت عراق، در اظهاراتی مدعی شده است صادرات نفت از منطقه کردستان در فاصله سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۵ بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار از درآمدهای بغداد کاسته است. این ادعا بخشی از استدلال دولت مرکزی برای متمرکزکردن مدیریت نفت و منابع درآمدی است؛ هرچند ارزیابی دقیق آن نیازمند بررسی مستقل ارقام، سازوکارهای فروش و سهم قانونی هریک از طرفین است. در همین چارچوب، بغداد در پنجم آذرماه دستور تعطیلی تمام گذرگاه‌های مرزی غیررسمی را صادر کرده است؛ از جمله گذرگاه‌هایی در مرزهای سوریه و ایران که تحت اداره دولت اقلیم کردستان قرار داشته‌اند. این تصمیم را باید از تعطیلی تمام مرزهای رسمی و قانونی متمایز کرد. بااین‌حال، اثر عملی آن بر شبکه مبادلات مرزی، به‌ویژه در مناطق هم‌جوار ایران، می‌تواند قابل توجه باشد. نکته مهم آن است که سیاست تمرکزگرایی دولت مرکزی فقط به پرونده گمرک محدود نمی‌شود. الزیدی هم‌زمان بر انحصار کنترل سلاح در دست دولت، مبارزه با فساد، کنترل منابع نفتی و استقرار نیروهای فدرال در مرزها تأکید کرده است. این مجموعه اقدامات، از شکل‌گیری یک پروژه گسترده‌تر برای بازتعریف مناسبات قدرت در عراق حکایت دارد. در چنین شرایطی، مرزهای ایران و عراق نیز از پیامدهای این بازتعریف مصون نخواهند بود. حتی اگر هدف مستقیم بغداد، حل اختلافات داخلی خود باشد، تغییر ساختار اداره گذرگاه‌ها و محدودسازی اختیارات اقلیم کردستان می‌تواند مسیرهای تجاری ایران را تحت تأثیر قرار دهد. این همان نقطه‌ای است که یک مناقشه داخلی عراق به موضوعی مرتبط با منافع ملی ایران تبدیل می‌شود.

فشار واشینگتن برای انسداد مرزهای ایران؛ بغداد میان مطالبات آمریکا و ملاحظات اقتصادی عراق

دو گزارش منتشرشده در ۸ و ۱۱ نوامبر ۲۰۲۶ (۱۷ و ۲۰ آبان ۱۴۰۵) از سوی خبرگزاری رویترز و روزنامه نیویورک‌تایمز نشان می‌دهد تحولات اخیر گذرگاه‌های مرزی ایران و عراق در بستری فراتر از تصمیمات گمرکی و امنیتی بغداد جریان دارد. دولت آمریکا تلاش کرده است با فشار دیپلماتیک، کشورهای همسایه ایران را به محدودسازی و حتی بستن مسیرهای زمینی تجارت با تهران وادار کند. نیویورک‌تایمز در گزارش ۱۱ نوامبر ۲۰۲۶ با عنوان «تلاش آمریکا برای تشدید محاصره ایران با اتکا به همسایگانی که تمایلی ندارند» نوشت واشینگتن پس از محدودسازی تجارت دریایی و اعمال تحریم‌های جدید، مسیرهای زمینی ایران را به عنوان یکی از شریان‌های باقی‌مانده اقتصادی هدف قرار داده است. به نوشته این روزنامه، عراق، ترکیه و پاکستان در کانون رایزنی‌های آمریکا قرار داشته‌اند، اما نگرانی از پیامدهای اقتصادی و امنیتی، مانع همراهی کامل این کشورها شده است.

اهمیت این فشارها برای بغداد با گزارش ۸ نوامبر ۲۰۲۶ (۱۷ آبان ۱۴۰۵) رویترز روشن‌تر می‌شود. فؤاد حسین، وزیر خارجه عراق، در گفت‌وگو با الجزیره تأیید کرده است وزارت خزانه‌داری آمریکا از بغداد خواسته تمام گذرگاه‌های مرزی با ایران، به‌جز دو گذرگاه، بسته شوند؛ یکی از این دو مسیر نیز در اقلیم کردستان قرار دارد. حسین در عین حال گفته است بستن همه گذرگاه‌ها، به دلیل تعدد مسیرهای رسمی و غیررسمی، دشوار و برای اقتصاد عراق زیان‌بار خواهد بود و مذاکرات بغداد با واشینگتن درباره این درخواست ادامه دارد. در چنین شرایطی، دولت عراق با معادله‌ای پیچیده روبه‌رو است: از یک سو با مطالبه صریح آمریکا برای محدودکردن مبادلات مرزی ایران مواجه است و از سوی دیگر باید تبعات اقتصادی، اجتماعی و امنیتی اجرای آن را در داخل کشور مدیریت کند. این فشارها می‌تواند بخشی از زمینه سیاسی تصمیمات اخیر بغداد درباره کنترل و نظارت بر گذرگاه‌های مرزی را توضیح دهد؛ هرچند نسبت‌دادن تعطیلی هر گذرگاه مشخص به دستور مستقیم آمریکا، بدون شواهد مستقل، قطعی نیست.

حمایت واشینگتن از الزیدی؛ پشت پرده تغییر معادلات بغداد و اربیل

حالا با دو گزارش منتشرشده نیویورک‌تایمز و رویترز، مشخص می‌شود چرا یکی از مهم‌ترین ابعاد تحولات اخیر عراق، حمایت آشکار دونالد ترامپ از سیاست‌های دولت مرکزی است؛ حمایتی که در شرایط تشدید اختلافات بغداد و اربیل، از اهمیت سیاسی و راهبردی برخوردار است. ترامپ در ۲۷ نوامبر ۲۰۲۶ با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی تروث‌سوشال، از اقدامات علی الزیدی برای اعمال اقتدار دولت در سراسر عراق، توقف قاچاق نفت، پایان‌دادن به فساد و قرارگرفتن تمام سلاح‌ها تحت کنترل انحصاری دولت حمایت کرد. رئیس‌جمهور آمریکا همچنین از تلاش‌های نخست‌وزیر عراق برای ساختن کشوری متحد، قدرتمند و برخوردار از استقلال تصمیم‌گیری سیاسی پشتیبانی کرد. اهمیت این پیام صرفا در حمایت لفظی از یک دولت متحد آمریکا خلاصه نمی‌شود. ترامپ این موضع‌گیری را زمانی مطرح کرده که دولت مرکزی عراق درگیر مناقشه‌ای جدی با اقلیم کردستان بر سر نفت، منابع مالی و گذرگاه‌های مرزی است. در چنین فضایی، حمایت واشینگتن از بغداد می‌تواند موقعیت سیاسی و قدرت چانه‌زنی دولت مرکزی را در برابر اربیل تقویت کند.

بر اساس گزارش منتشرشده از سوی سی‌ان‌ان، الزیدی از حمایت تام باراک، فرستاده ویژه آمریکا در امور عراق و سوریه و سفیر واشینگتن در ترکیه، برخوردار است. این رسانه به نقل از حمدی مالک، پژوهشگر مؤسسه واشینگتن، از روابط نزدیک نخست‌وزیر عراق با باراک سخن گفته است؛ رابطه‌ای که به‌واسطه دسترسی مستقیم این مقام آمریکایی به ترامپ می‌تواند در شکل‌دهی به سیاست واشینگتن نسبت به بغداد مؤثر باشد. همچنین در بیانیه مشترک منتشرشده در ماه ژوئن، الزیدی بر تعمیق روابط تجاری و سرمایه‌گذاری عراق با آمریکا و فراهم‌کردن زمینه فعالیت مجدد شرکت‌های نفتی آمریکایی با تضمین‌های امنیتی تأکید کرده بود. یک ماه بعد نیز ترامپ در کاخ سفید از نخست‌وزیر عراق استقبال کرد و او را طرفدار بزرگ آمریکا خواند. این تحولات در کنار حمایت اخیر واشینگتن از سیاست تمرکز قدرت در بغداد، پرسش مهمی را مطرح می‌کند که آیا آمریکا صرفا از تلاش عراق برای مقابله با فساد و قاچاق حمایت می‌کند یا در حال پشتیبانی از بازآرایی ساختار قدرت در این کشور است؟ تغییر لحن ترامپ درباره کردها نیز در همین چارچوب قابل توجه است. او در ژانویه ۲۰۲۶ از روابط دوستانه با کردها سخن گفته و در مارس نیز بر تمایل آمریکا برای حمایت از آنان تأکید کرده بود. اما در ماه می در واکنش به موضوع انتقال سلاح، با لحنی انتقادی از عملکرد کردها ابراز نارضایتی کرد. البته ادعای او درباره تحویل‌ندادن سلاح از سوی گروه‌های کرد در بستر تحولات ایران، از سوی طرف مقابل رد شده و نمی‌توان آن را واقعیتی اثبات‌شده تلقی کرد. در نوامبر نیز تام باراک در نشستی در مؤسسه چتم‌هاوس لندن، در پاسخ به پرسشی درباره حقوق کردها و نقش آمریکا در اختلافات اربیل و بغداد، تأکید کرد این مسئله باید در چارچوب تصمیم‌گیری عراق حل شود و واشینگتن قصد مداخله ندارد. این موضع‌گیری در کنار پیام ترامپ، می‌تواند نشانه کاهش تمایل آمریکا به ایفای نقش حمایتی مستقیم در مناقشه اقلیم و دولت مرکزی باشد. البته نباید از نظر دور داشت که وزارت خارجه آمریکا در ۲۱ نوامبر همچنان بر حمایت از یک اقلیم کردستان قوی، متحد و تاب‌آور تأکید کرده بود. بنابراین، میان مواضع مختلف دستگاه سیاست خارجی آمریکا تفاوت‌هایی وجود دارد و هنوز نمی‌توان از یک تصمیم قطعی و یکپارچه برای تضعیف جایگاه قانونی اقلیم سخن گفت. بااین‌حال، آنچه برای ایران اهمیت دارد، جهت کلی تحولات است. تقویت دولت مرکزی عراق با حمایت واشینگتن، اگر به افزایش کنترل بغداد بر مسیرهای مرزی و تغییر ترتیبات تجاری منجر شود، می‌تواند مناسبات اقتصادی ایران با مناطق کردنشین عراق را وارد مرحله‌ای تازه کند.

گزارش کامل را در سایت شرق بخوانید

آگهی مناقصه عمومی
دهیاری عزت اباد بخش مرکزی سیرجان
شناسه : ۲۳۳۲۱۶۷
نوبت دوم

شماره فراخوان سایت سامانه ستادی setadiran.ir : ۲۰۰۵۱۰۱۰۹۵۰۰۰۰۰۰۳

دهیاری روستای عزت اباد درنظر دارد مناقصه عمومی اسفالت معابر از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط دارای رتبه بندی از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی کشور واگذار نماید .
لذا از کلیه شرکت های دارای صلاحیت دعوت به عمل می آید جهت دریافت اسناد مناقصه به بخشداری مرکزی سیرجان مراجعه نمایند.
دهیاری در رد یا قبول پیشنهادات مختار است سایر اقدامات و جزئیات مربوط به قرارداد در اسناد مربوطه می باشد .
سپرده شرکت در مناقصه بایستی به صورت واریز به حساب ذیل دربست بانک به نام دهیاری مربوطه و یا به صورت ضمانت نامه بانکی معتبر باشد . در صورتیکه برندگان اول تا سوم مناقصه حاضر به انعقاد قرارداد نباشند تضمینی شرکت در مناقصه آنها به ترتیب به نفع دهیاری ضبط خواهد شد .
تلفن : ۰۹۱۳۲۴۷۰۵۲۹

عنوان پروژه ، محل اجرا	مبلغ برآورد (ریال)بر اساس فهرست ۱۴۰۵	مبلغ تضمین (ریال) شرکت در مناقصه	شماره حساب برای مبلغ ضمانت نامه	مدت پروژه
اسفالت معابرروستا	۹۹۰۶۲۹۴۶۰	۴۹۵۴۸۱۴۷۳	IIr۲۸۰۲۱۰۰۰۵۶۱۴۴۷۸۹۱۳۶۰۶۹۰۲	
دریافت اسناد	محل	بخشداری مرکزی	----	----
	مهلت	ساعت ۱۳:۱۵ مورخ ۱۴۰۵/۰۹/۰۵	----	----
ارسال پیشنهادات	محل	بخشداری مرکزی	----	----
	مهلت	ساعت۱۳:۱۵مورخ ۱۴۰۵/۰۹/۱۵	----	----
بازگشایی پیشنهادات	محل	بخشداری مرکزی	----	----
	زمان	ساعت۱۳:۱۵ مورخ ۱۴۰۵/۰۹/۱۶	----	----
اعتبار پیشنهادات	زمان	ساعت۱۳:۱۵ مورخ ۱۴۰۵/۱۰/۱۵		

دهیاری روستای عزت اباد بخش مرکزی سیرجان

فراخوان مناقصه عمومی دو مرحله ای
تأمین کالا ۰۸۱/ت ک آ ج/۱۴۰۵
شناسه : ۲۳۳۶۱۱۲
نوبت اول

شرکت ملی نفت ایران
شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب
شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری (سهامی خاص)

شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی (خرید یک دستگاه وکیوم لودر) به شماره (۲۰۰۵۰۹۳۲۲۸۰۰۰۳۳۳) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تا ارسال دعوتنامه جهت سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان درسامانه ۱۴۰۵/۰۹/۰۳ می باشد. اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوتنامه از طریق سامانه ستاد به مناقصه گران ارسال خواهد شد. حداقل امتیاز ارزیابی کیفی ۵۰ امتیاز می باشد. مهلت دریافت اسناداستعلام ارزیابی کیفی: ازساعت ۸:۰۰ صبح تاریخ ۱۴۰۵/۰۹/۰۳ الی ساعت ۱۴:۰۰ تاریخ ۱۴۰۵/۰۹/۱۴ مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی :تا ساعت ۱۴:۰۰ تاریخ ۱۴۰۵/۰۹/۲۹

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار :
آدرس: استان خوزستان - شهرستان امیدیه- بلوار نفت- شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری/
اداره تدارکات و امور کالا فکس: ۰۶۱۵۲۶۲۲۶۸۳ تلفکس : ۰۶۱۵۲۶۲۰۸۹۷
تلفن : ۰۶۱۵۲۶۲۲۲۷۳ داخلی ۲۳۱۷۰

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه :
مرکز تماس : ۴۱۹۳۴-۰۲۱ دفتر ثبت نام : ۸۸۹۶۹۷۳۷- ۸۵۱۹۳۷۶۸

روابط عمومی شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری